

Regnskapsutdrag 1931.

		Debet.	Kredit.
Jan. 1.	An. Beholdning (sperrret innskudd)	kr. 1 416,63*	
	» Bidr. fra Det norske Myrselskap	» 1 250,00	
	» Kontingent 1931	» 100,00	
	» Innvundne renter	» 60,70	
	Pr. Myrundersøkelse i 1931		kr. 1 215,62
	» Årsmøte 1931, kontorutgifter..		» 67,29
	» Utgifter ved tegning av nye medlemmer		» 124,60
Desbr. 31.	» Bankinnskudd (balanse)		» 1 419,82
	» Kassebeholdning		» 0,00
		kr. 2 827,33	kr. 2 827,33

1932.

Jan. 1. An. Saldo (sperrret bankinnskudd).. kr. 1 419,82*

Trondheim 1. jan./27. febr. 1932.

O. Braadlie,

(sign.).

* Det bemerkes at selskapets formann, hr. direktør Haakon O. Christiansen har tilgode kr. 1325,50 av selskapet (lånet er ydet i 1927).

BRENTORVFOREKOMSTER OG DISSES UTNYTTELSE I VARANGERFJORDEN

Av skogforvalter Klerck.

EFTER anmodning av hr. formannen i Det Norske Myrselskap, fremkommer herved en liten utredning om dette spørsmål. Når jeg innlater mig på utredningen, er det på grunnlag av erfaring som torvmester noen år under min skogforvaltertids i Østfinnmark. Så meget mere som virksomheten i det siste gikk ut på å innskrenke forbruket i disse sparsomme bjerkeskoger med den begrunnelse, at der nesten overalt forekommer brenntorv — dels like i dagen som banketorv — dels og mest i alle myrer som bunntorv.

I eldre tider forekommende skog ut til de ytterste ness og odder i Finnmark, det viser røtter og stubber i innenforliggende mose og mark, og uaktet landet var tynt befolket, har kystskogen ikke tålt hugst selv av denne sparsomme befolkning — utsatt som land og skog lå mot Nordishavet.

Efterhvert som skogen minket, fortrakk befolkningen innover til skogtraktene, men kystskogen — vernskogen — var borte, og det har og er blitt hårde voksevilkår også for de indre skoger. Dette forhold gjelder for hele kyststrekningen i Finnmark. Ned gjennom tidene tiltok befolkningen, og kysten blev atter bebygget. Som brensel i de nu skogløse land, tok man fatt på det av forsynet for menneskenes eksistens her tilrettelagte brensel

i form av mer eller mindre fortorvete plantestoffer — med andre ord — torv. Dette brensel har lenge, lenge vært anvendt i Finnmarks kystdistrikter, helt fra oldtidens «Torv Einar».

Den torv som først, og like inn til de senere 10 år har vært mest benyttet i Finnmark, er den lett tilgjengelige såkalte banketorv, som fordrer mindre arbeide forinnan den skal brukes. Banketorven er brunaktig, noget løs, gir litet varmeeffekt, og meget aske. En annen årsak hvorfor befolkningen anvender dette brensel, er at jordarbeidet — hvorunder grøftning som brenntorvmyrer forutsetter — ikke lå an for landets fiskebefolkning.

Efterhvert som befolkningen har fått interesse for jordbruk og også erfaring for, at bunntorven gir mer varmeeffekt og at der således ikke skal så meget til av dette, er også bruken av stikktorv blitt mere almindelig.

Det er jo ofte andre årsaker til at det mest anvendte torvbrensel er av banketorv. Telen går sent op — i begynnelsen av juli, mens kystfolket driver sitt sommerfiske, banketorven kan ophugges og reises om høsten og tørres og settes i stakk i juni av hjemmевærende kvinner og barn. Høsttatt banketorv blir dog under vinterkulden lett frostsprengt og blir derved et dårligere brensel. Det er ganske interessant, at der ute ved de ytterste havkyster forekommer gode brenntorvmyrer (Smellro og Svartnessmyrene ved Vardø), hvilke myrer nu er i rasjonell bruk, og videre, at disse myrer kun er ca. 1 m. dyp uten særlig moselag øverst, samt at de ligger på ren storstenet grunn.

La oss efter denne orientering foreta en rundreise på torveftersyn i Varangerfjorden, og vi begynner da lengst øst med grense Jakobs elv. Her forekommer ikke torv i noen form, men på de fleste steder i Jafjorden forefins meget god brenntorv, men i mindre utstrekning på hvert sted. I indre Jafjord har således bl. a. en enkelt gård til sine tider årlig stukket op til ca. 40 tusen stykker bunntorv av utmerket kvalitet. På strekningen Jafjord—Elvenes—Kirkenes forefins en flerhet av gode brenntorvmyrer, bl. a. blev under kriseårene på «Stormyren» i nærheten av Elvenes igangsatt torvdrift både med et Anrep-anlegg og almindelige eltemaskiner drevet med motor og hestevandring. Produktet av disse anlegg blev prima vare. Den her nevnte myr er dog ikke av den størrelse, at torvdrift ville kunne påregnes å foregå i noget lengere tidsrum. Forholdene ligger heller ikke sådan an her, at der for tiden er behov for brenntorvavsetning, to sagbruk og A/S Sydvarangers nære beliggenhet medfører at der erholdes vedavfall, kull og koks til rimelig pris.

Den tiltagende bebyggelse op igjennem Langfjorddalen har bevirket, at der er blitt innskrenket vedforbruk, og endel opsiddere har derfor gått til optagning av brenntorv. Bl. a. har skoleinternatet på Strand delvis tatt ikke så litet brenntorv i en større myr kallet Pinemyren. Denne myr er dog ikke nærmere undersøkt.

Befolkningen i Bøk-, Kors-, Neiden-, Kjø- og Buggefjord samt på Buggenes anvender hovedsakelig banketorv som brensel, men også på de fleste steder her fins meget gode brenntorvmyrer, men av mindre utstrekning.

Mellem øvre Neiden og Buggefjord går en så å si sammenhengende myrstrekning «Ferdemyren», ca. 15 km. Hvad denne myr inneholder er ikke undersøkt nøiere, men som dyrkningsland egner den sig ikke. Myren er opfylt av store banketorvhauger, hvori der er stedsevarende is og imellem haugene bunnløs myr.

Fra Buggenes til Karlebotten i Nesleby herred forekommer kun banketorv, som også utgjør det eneste brensel befolkningen på denne skogløse strekning har.

Mellem Karlebotten innerst inne i Varangerfjorden og Nyborg på nordsiden av fjorden, forekommer vidstrakte myrer — de såkalte «Vesterelvsmyrer». Av disse er der især en del på østsiden av landeveien mellom ovennevnte steder som er undersøkt og befunnet å inneholde førsteklasses brenntorv. Visstnok er der i disse trakter ennå adgang til brenne fra bjerkeskogene, men avstanden til disse er nu så lang, at det faller meget vanskelig for den forholdsvis mindre bemidlede befolkning å få det for-
nødne vedbrensel hjem.

Omkring Nyborg er der en ganske tett befolkning, men under henvisning til de forannevnte økonomiske forhold er det tvilsomt, om man kan vente nogen avsetning av nogen maskinfremstillet brenntorv. Det eneste, som kunde være nogen avtagere, måtte være militæretablisementet «Nyborgmoen», en del forretningsfolk og muligens Vadsø by, dersom ikke transportutgiftene i det sistnevnte sted stiller sig ugunstig, da distansen er ca. 60 km.

Under henvisning til ovennevnte brenntorvmyr ved Vestereiv i Neseby kunde det være et spørsmål om ikke Det Norske Myrselskap i samarbeide med de stedlige skog- og torvmyndigheter burde opta tanken om anlegg av en brenntorv- og torvstrøindustri dersteds.

På de andre her omkringliggende steder: Angsnes, Sjøholmen m. fl. forekommer vesentlig banketorv, som brukes i stor utstrekning. Utover på nordsiden av Varangerfjorden forekommer det større og mindre myrer, som f. eks. ved Vestre Jakobs elv og Paddeby, med god bunntorv, men også store banketorv-strekninger, såsom Carriell og Store og Lille Ekkerø, hvor torvlagene har en tykkelse av optil et par meter.

Det kan nevnes, at torvopsynet i kriseårene igangsatte brenntorvdrift med eltemaskin i Vestre Jakobs elv. Offentlig drift lønnet sig ikke. Eltemaskinen overlotes så til privatforetagende, men heller ikke da gikk det uten underskudd.

Selv den større del av befolkningen i Vadsø by tar brenntorv til eget behov fra Vadsømyrene. Disse består av en mengde små myrlapper hist og her med en dybde op til 2 m., men med ubetydelig moselag øverst. Fra Vadsø og utover til Vardø anvendes vesentlig banketorv, kun ved Kiberg og som før foran nevnt ved Smelror og Svartnes anvendes bunntorv. Kun i gode fiskeår ser befolkningen sig istand til å kjøpe noen få hl. kull og litt ved (furuved fra Sydvaranger), og det er da litet trolig, at man f. t. kan bassere avsetning av brenntorv fremstillet fabrikkmessig i Varangerfjorden.